

Проект

«Профілактика ВІЛ-інфекції та підтримка психосоціального здоров'я в Україні, шляхом впровадження «Програми 15» у громадах»

1. Опис проблеми

За період 1987-2015 рр. в Україні офіційно зареєстровано 280 358 випадків ВІЛ-інфекції серед громадян України, у тому числі 84 045 випадків захворювання на СНІД та 38 457 випадків смерті від захворювань, зумовлених СНІДом¹.

У віковій структурі вперше зареєстрованих ВІЛ-інфікованих осіб в Україні протягом 2013 – 2015 рр. переважає питома вага осіб віком 25-49 років (67-68%), тобто найбільшу частину складають ВІЛ-інфіковані особи репродуктивного та працездатного віку.

У 2015 р. частка осіб у віковій групі 15-24 роки серед вперше зареєстрованих випадків ВІЛ-інфекції становила 5,7% проти 6,7% та 7,1% у попередні роки, та має позитивну тенденцію до зниження, що може підтверджувати тенденцію до зниження нових випадків інфікування ВІЛ

У 2008 р. в Україні відбулась зміна домінуючих шляхів передачі збудника ВІЛ-інфекції зі штучного парентерального при вживанні ін'єкційних наркотиків на статевий, переважно при гетеросексуальних контактах, який продовжує набувати все більш суттєвого епідемічного значення. Активізація статевого шляху передачі збудника інфекції вказує на перехід епідпроцесу до контингенту благополучного прошарку населення, в тому числі серед осіб, які не мають ризикованої поведінки щодо інфікування ВІЛ.

З урахуванням вищевикладеного, видається важливим проведення профілактичної роботи з населенням, перш за все репродуктивного віку, та з підлітками, які починають статеве життя. Важливо привертати увагу батьків до профілактичного процесу і розглядати його як частину виховного процесу, для чого проводити інтерактивні заняття спільної тематики для дорослих і підлітків.

2. Обґрунтування проекту

«Програма 15» є результатом трирічної роботи з адаптації та апробації в українських умовах міжнародної програми «Stepping Stone». Початковий варіант посібника «Stepping Stone» був створений в 1995 р. Еліс Уелборн (Alice Welbourn) за підтримки ACTIONAID. Оригінальна версія даної програми ґрунтувалася на роботі, що проводиться автором у різних країнах з метою запобігання поширення ВІЛ-інфекції (в основному, статевого шляху поширення ВІЛ).

В Україні було проведено 3 пілотні цикли Черкаській та Волинській областях (за програмою пройшли навчання 6 груп з Черкаської області та 5 груп з м. Луцьк), в результаті чого Програма набула завершеного вигляду.

¹ Звіт про результати моніторингу та оцінки ефективності загальнодержавної цільової програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 роки за 2015 рік

Додаток 1. Проект.

Конкурс «Популяризація та впровадження «Програми 15» на рівні місцевих громад в Україні»

Програма унікальна. З одного боку, вона виділяється своєю профілактичною спрямованістю. Її мета: знизити ризик потрапляння у небезпечні для здоров'я і життя ситуації (ВІЛ- інфекція, ІПСШ, алкоголізм, наркоманія, потрапляння у ситуації насильства). З іншого боку, від більшості профілактичних програм її відрізняє широке охоплення особистісно-значущих психологічних тем і значний позитивний вплив на дитячо-батьківські стосунки.

Програма базована на гендерно-віковому підході (проведення циклу одночасних занять з однакової тематики з групами дітей (окремо хлопці та дівчата), їх матерів та батьків), що вигідно відрізняє її від інших програм.

Триступенева оцінка ефективності впровадження Програми «15» показала її ефективність, як на рівні результатів участі (зміни в уявленнях, настановах та взаємовідносинах учасників; нові знання та навички) так і на рівні впливу на їх подальше життя (стійкий вплив участі в Програмі на погляди, поведінку та взаємовідносини учасників). Саме успішність та ефективність Програми «15», дають всі підстави, щоб говорити про необхідність її подальшого поширення на інші громади України.

3. Очікувані результати та вплив

Мета проекту: Підлітки і їх сім'ї знизять ризик зараження ВІЛ, ІПСШ та успішно протистоять іншим соціально небезпечними хворобам.

Завдання:

- 1) «Програма 15» затребувана та успішно впроваджується у локальній громаді.
- 2) Підлітки, батьки та люди із їх найближчого оточення уникають ризикованої поведінки та відповідально ставляться до свого здоров'я.

Індикатори (показники) для контролю ступеня досягнення завдань проекту.

- 1) «Програму 15» було включено до державної "цільової обласної/районної/міської соціальної програми, протидії ВІЛ / СНІД», яка реалізується урядовими та неурядовими організаціями.
- 2) Як мінімум, 50% учасників «Програми 15», відзначають позитивні та стійкі зміни в їх поведінці щодо збереження та підтримки власного репродуктивного і психосоціального здоров'я.
- 3) Як мінімум, 30% учасників «Програми 15», доповідають, що вони розробили та реалізували ініціативи, спрямовані на вирішення проблем в їх соціальному оточенні.

Рівні впливу «Програми 15» на учасників:

- формування прихильності до здорового способу життя, залучення інших представників спільноти до здорових практик в сфері профілактики ВІЛ, ІПСШ, алкоголізму, наркоманії та насильницьких методів впливу;

Додаток 1. Проект.

Конкурс «Популяризація та впровадження «Програми 15» на рівні місцевих громад в Україні»

- формування більш відповідальної поведінки по відношенню до власного здоров'я і по відношенню до здоров'я своїх близьких людей;
- підвищення самооцінки і впевненості в собі як дітей, так і їхніх батьків, краще розуміння власних потреб, інтересів і причин поведінки;
- зростання рівня довіри і взаєморозуміння між дітьми і дорослими, збільшення часу щоденного спілкування батьків і дітей, поліпшення емоційного тону їх спілкування;
- краще розуміння батьками окремих потреб дітей, більш часте застосування батьками різних позитивних форм взаємодії на дитину і відмова від неефективних обмежень і санкцій щодо дитини.

4. Цільові групи

Прямі цільові групи

- ❖ 100 осіб, представників різних гендерно-вікових груп, в тому числі:
 - Дівчаток - 30 осіб (віком 14-17 років);
 - Хлопчиків - 30 осіб (віком 14-17 років);
 - Жінок (мам) - 25 осіб;
 - Чоловіків (батьків) - 15 осіб.

Непрямі цільові групи

- ❖ 300 дівчаток і хлопчиків у віці від 15 до 17 років, матерів \ жінок і батьків \ чоловіків із оточення учасників Програми.
- ❖ 20 представників місцевих органів влади, представників громадських організацій, керівників соціальних установ, що працюють з дітьми, фахівців соціальної сфери, які працюють в галузі соціальної профілактики, які задіяні у поширенні та впровадженні Програми «15» в громаді.
- ❖ 100 соціальних педагогів; психологів; шкільних вчителів; фахівців соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді; представників громадських організацій; представників місцевих органів влади, які будуть ознайомлені з Програмою «15» через прямі презентації або за допомогою ЗМІ.

5. Діяльність

(вказані види діяльності, фінансування яких передбачено бюджетом проекту)

Захід 1: Проведення презентації «Програми 15» в громаді

На початковій стадії реалізації проекту, планується провести одноденну презентаційну зустріч, для принаймні 25 учасників: представників державних соціальних установ, що працюють з дітьми, молоддю та сім'ями в громаді; представників НУО; фахівців соціальної сфери, що працюють в області соціальної профілактики; представників ЗМІ з метою:

Додаток 1. Проект.

Конкурс «Популяризація та впровадження «Програми 15» на рівні місцевих громад в Україні»

- представити членам громади цілі та очікувані результати проекту;
- представити підходи і методологію «Програми 15»;
- обговорити можливості їх участі у реалізації та підтримці Програми;
- обговорити стратегію комунікації у спільнотах з метою підтримки Програми;
- обговорення участі в моніторингу та оцінці проекту.

Захід 2: Проведення 2-х циклів занять за «Програмою 15» в громаді

Планується, що в результаті попереднього навчання тренери не тільки отримають необхідні для трансляції «Програми 15» знання і навички, а й стануть членами команди, яка буде в подальшому нести відповідальність за реалізацію Програми в проектних громадах.

Силами нових тренерських команд планується послідовне проведення 2-х циклів «Програми 15» на базі одного або двох навчальних закладів громади.

Особливу увагу буде приділено відбору та комплектуванню груп учасників за наступними принципами:

- Гендерно-віковий принцип набору груп;
- Значуще оточення (дорослі, відібрані до участі в Програмі, мають бути пов'язані з підлітками родинними зв'язками або займати важливе місце у житті дитини)

Планується, що в результаті цієї діяльності:

- Буде проведено 32 заняття (16 тем x 2 цикли) по 3 години кожне;
- Не менше ніж 100 учасників пройдуть, як мінімум, 80% від всього курсу Програми «15».
- Не менше ніж 35 учасників реалізують власні ініціативи, спрямовані на вирішення проблем в їх соціальному оточенні.

Захід 3: Проведення робочих зустрічей тренерів, які реалізують «Програму 15»

Планується, що тренери проводитимуть регулярні зустрічі. На етапі проведення циклів навчання за «Програмою 15» такі зустрічі будуть проводитися після кожного тренінгу для того, щоб поділитися інформацією про результати роботи з кожною групою (спосіб взаємодії з учасниками, сприйняття учасниками навчальних матеріалів), обговорити труднощі, з якими тренери стикаються під час занять і обговорити шляхи вирішення ситуації.

Окрім того, УФ «Благополуччя дітей» надасть тренерам можливість супервізії їх роботи з боку майстер тренерів Програми.

Планується, що в результаті цієї діяльності:

- Будуть підготовлені 32 протоколи по результатах цих зустрічей

Додаток 1. Проект.

Конкурс «Популяризація та впровадження «Програми 15» на рівні місцевих громад в Україні»

Захід 4: Проведення дослідження з оцінки змін, що відбуваються з учасниками «Програми 15».

За допомогою методології і інструментарію для оцінки змін, які були розроблені та апробовані УФ «Благополуччя дітей», планується збір і аналіз даних, пов'язаних з основними характеристиками сприйняття, ставлення та поведінки представників цільових груп, які пройшли навчання за «Програмою 15».

Збір даних, на основі розробленої методології, буде здійснений силами тренерів. Протягом проекту буде проведено:

- 1) початкове анкетування учасників 1-го циклу занять;
- 2) повторне анкетування по результатах участі в 1-му циклі занять;
- 3) початкове анкетування учасників 2-го циклу занять;
- 4) повторне анкетування по результатах участі в 2-му циклі занять;
- 5) підсумкове анкетування (оцінка впливу) учасників 1-го циклу занять.

Заповненні анкети пересилаються до УФ «Благополуччя дітей»

Експерти УФ «Благополуччя дітей» проаналізують зібрані дані і підготують аналітичний звіт (включаючи відповідні рекомендації) щодо ефективності впровадження та впливу «Програми 15» в громаді.

Захід 5: Проведення 2-х «круглих столів» по результатах впровадження «Програми 15» в громаді.

Після кожного навчального циклу, планується проведення «круглого столу».

Метою «круглих столів» стане презентація результатів і підсумків впровадження Програми «15» в громаді, представлення аналізу даних досліджень з оцінки змін і обговорення перспектив подальшого розвитку «Програми 15» в регіоні.

Учасниками «круглих столів» стануть представники державних і неурядових структур освітнього, соціального та профілактично-медичного профілю, зацікавлені особи, представників органів місцевої влади, ЗМІ, учасники «Програми 15».

Захід 6: Популяризація «Програми 15» в громаді/Україні.

Для забезпечення висвітлення ходу реалізації проекту, надання профільної і загальної інформації, а також позиціонування «Програми 15» як ефективного інструменту первинної профілактики ВІЛ та інших соціально небезпечних захворювань, проектом передбачено проведення інформаційної компанії. Компанія буде розрахована як на фахівців в області профілактики, включаючи профільні державні організації, так і на широкий загал.

Додаток 1. Проект.

Конкурс «Популяризація та впровадження «Програми 15» на рівні місцевих громад в Україні»

В рамках компанії, передбачено реалізацію наступних практичних кроків:

- Вихід, як мінімум, 1 телевізійної передачі або радіо-програми, присвячених Програмі «15» і реалізації проекту;
- Розміщення інформації про «Програму 15», в періодичних виданнях наукової чи професійної спрямованості (для педагогів, для соціальних педагогів, для соціальних працівників, для працівників сфери освіти) (необов'язкова але бажана опція);
- Вихід, як мінімум, 1 розгорнутої статі про «Програму 15» в друкованих виданнях загального профілю;
- Вихід, як мінімум, 10 новин (на електронних порталах або в друкованих виданнях) про хід реалізації проекту.
- Презентація «Програми 15» в ході, як мінімум, 3-х профільних заходів (конференції, розширені наради для фахівців і держслужбовців, круглі столи регіонального значення).
- Створення інформаційного супроводу проекту на власному сайті (у разі його наявності).

Захід 7: Внесення «Програми 15» до державної «Цільової обласної/районної/міської соціальної програми, протидії ВІЛ / СНІД».

6. Бюджет проекту

Бюджет проекту наведений в електронному додатку до проекту - **Додаток 3**. Статі бюджету сформовані згідно задекларованій діяльності проекту. Розподіл коштів між бюджетними статтями здійснюється аплікантами з урахуванням своїх організаційних можливостей та з огляду на те, що загальний обсяг бюджету на реалізацію проекту не може перевищувати **300 000, 00 грн.**

Кошти проекту мають бути розміщені на окремому рахунку.

10% вартості проекту організація компенсує за рахунок власних грошових внесків через рахунок проекту.